

Posudek magisterské práce „Google Print/ Google Book Search – projekt digitální knihovny společnosti Google a jeho problematika“

Diplomant: Bc. Lucie Koutníková

Vedoucí práce: PhDr. Eva Bratková

Oponent práce: Mgr. Blanka Vorlíčková

Klasifikace: výborný

Autorka se ve své diplomové práci věnuje komplexnímu představení struktury a služeb internetového vyhledávače „Google“ a v rámci toho i kontroverznímu projektu „Google Book Search“, na kterém jeho tvůrce - firma „Google, Inc.“ pracuje. Mapuje jeho služby i právní stránku problému, která učinila tento projekt diskutovaným tématem na poli digitalizace kulturního dědictví a autorského práva.

V prvních kapitolách se autorka věnuje dvou oblastem, které se v její práci stýkají. Uvádí čtenáře do problematiky digitálních knihoven, kterou „Google, Inc.“ ve svém projektu vytváří a také do oblasti vyhledávacích strojů, mezi něž „Google“ patří. Osvětluje problémy, které k danému tématu přísluší, tj. problematiku otevřeného přístupu k informacím, jeho historický kontext a uvádí příklady otevřených archivů, které na principu „open access“ fungují.

Popisuje definice digitálních knihoven, zmiňuje se o významných aktivitách v dané oblasti. Krátce a přehledně se diplomantka věnuje představení historie, technickým vlastnostech a funkcích, které mají internetové vyhledávací stroje a dále se již věnuje postupně popisu funkcí a služeb internetového vyhledávače „Google.com“.

Nejpodrobněji se zabývá popisem projektu „Google Book Search“, který vzbudil před časem velký rozruch mezi laickou i odbornou veřejností. Diplomantka se snaží s nadhledem nejen popsat jeho možnosti, jeho součásti a způsob jak postupovat při jeho využití, ale i zhodnotit reakce okolo tohoto projektu vyvstalé. Uvádí pro i proti tohoto ambiciózního projektu vidění z pohledu autorů, nakladatelů, knihoven i uživatelů a na závěr také svůj názor, který se příliš neliší od názoru pravděpodobně většiny čtenářské veřejnosti i knihoven, které nechaly digitalizovat své (nejen) knižní fondy, totiž, že ačkoli se „Google, Inc.“ dopustila zpřístupněním milionů dokumentů možného prohřešku proti autorským právům (o diskutovatelnosti tohoto prohřešku i diskuzích o něm je možno se v diplomové práci dočíst), jedná se o zpřístupnění vědění, znalostí a kultury, tj. kulturního dědictví. Vhodný je autorčin postřeh, že „Google, Inc.“ je přeci jen podnikatelským subjektem a jako takový musí myslet především na své zájmy, je tedy třeba jeho aktivity sledovat.

Díky tomu, že uvádí diplomantka kontext právní ochrany v USA i argumenty, na nichž staví zastánci i odpůrci projektu, umožňuje i nezasvěcenému čtenáři získat na celý problém jakýsi názor.

Tato poslední část práce se mi zvláště líbila a je více nežli „pouhým“ popisem internetového vyhledávače a jeho služeb, má určitou dynamiku a je souhrnným dokumentem o daném problému.

Dle mého názoru diplomantka přehledně představila problematiku, které se zavázala se ve své diplomové práci věnovat. Považuji za přínos tuto práci, podávající ucelené informace o projektech a službách, „Google, Inc.“ i shrnutí problému, který možná bude mít pravděpodobně pokračování v dalších podobných aktivitách (tento veřejnost i odborníky překvapil i pobouřil, kdo ví, jak to bude příště). Každopádně je práce, věnující se autorskému právu ve vztahu k zpřístupňování kulturního dědictví vždy přínosem, protože nejedna paměťová instituce se

s tímto problémem potýká.

Citační aparát je v pořádku, seznam prostudované literatury je velmi pěkný.

S ohledem na naplnění předběžně stanoveného záměru, celkové komplexnosti pohledu autorky na dané téma, dobré zvládnutí problematiky i výše zmíněných předností práce navrhuji diplomovou práci k obhajobě a hodnotím ji jako: výbornou.

Dne 20.května 2007

Mgr. Blanka Vorlíčková

